

“Steek uw hand in Mijn zij...”

Meditatie over de littekens van Jezus

door Bill Randles

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling (1977 of HSV)
Vertaling, plaatjes en voetnoten door M.V.

“En na acht dagen waren Zijn discipelen weer binnen en Thomas was bij hen. Jezus kwam terwijl de deuren gesloten waren, en Hij stond in hun midden en zei: Vrede zij u. Daarna zei Hij tegen Thomas: Kom hier met uw vinger en bekijk Mijn handen, en kom hier met uw hand en steek die in Mijn zij; en wees niet ongelovig, maar gelovig. En Thomas antwoordde: Mijn Heere en mijn God!” (Johannes 20:26-28).

Toen na de opstanding Jezus verscheen aan Zijn erg teneergeslagen discipelen, toonde Hij hen Zijn littekens. Hij at vis met hen, sprak met hen, rolde Zijn mouwen op en opende Zijn kleed om hen Zijn littekens in handen en zijde te laten zien.

Docetische Jezus in Het Laatste Avondmaal van Salvador Dali (detail)

Een van de dingen die dit verhaal illustreren is dat Jezus werkelijk in het vlees kwam en verbleef. Een van de ketterijen van de vroege kerk was de docetische leer. Docetisme, van het Griekse “dokein”: *lijken of schijnen*, is de leer die beweert dat Jezus Christus slechts een schijnbare lichamelijke bezat: Hij was niet “in het vlees”, Hij heeft niet echt iets geleden (God kan niet lijden) en is enkel in schijn vlees geworden. De koran van de islam incorporeert docetische leer, in hun nadrukkelijke ontkenning dat Jezus stierf aan het kruis: Judas stierf in Zijn plaats! De surrealistische schilder Salvador Dali bracht een versie van het Laatste Avondmaal, met een docetische Jezus: in het schilderij kan je recht door hem heen zien naar de wand daarachter!

Het opstandingsverhaal in het Johannesevangelie zou als een tegengif kunnen dienen tegen deze ketterij. Jezus Christus is waarlijk gekomen (en gebleven) in het vlees! De elementen van het Evangelie zijn zo fysisch! Het kruis, de zware grafsteen die voor het graf werd gerold, het feit dat Johannes zich moest bukken om in de tombe te kunnen kijken, het zien van de doeken in het lege graf waardoor Johannes en Petrus onmiddellijk geloofden.¹ Men kan haast het ontbijt ruiken dat Jezus bereidde op een kolenvuur voor de discipelen², de vis die Jezus at in hun aanwezigheid³, en uiteraard de littekens zien in Jezus' handen en zijde.⁴

Het Evangelie van Jezus is verre van etherisch⁵; het is gezet in deze wereld van tijd, ruimte, materie, data, historische gebeurtenissen en personen, “Hij werd gekruisigd onder Pontius Pilatus ...”

Ons wordt verteld dat Petrus en Johannes beiden geloofden bij het zien van de lege grafdoeken, maar voor Thomas was het door het zien van de littekens dat hij een gelovige werd. Het was door het zien van deze littekens dat deze monotheïstische, devote Jood een anders ondenkbare belijdenis uitsprak: “Mijn Heer en mijn God!” Wat voor een God is de God van Thomas en de apostelen? God als mens? Een gelittekende God? Een God die toestond dat menselijke vijanden Hem verwonden waardoor er littekens ontstonden? Wij aanbidden een God die compleet in de menselijke toestand is gegaan, met al zijn vreugden maar ook met al zijn droefheden.

¹ Johannes 20:1-10.

² Johannes 21:9-14.

³ Lukas 24:42-43.

⁴ Johannes 20:25-28.

⁵ Etherisch: ijl, vluchtig.

Wat betekent het een mens te zijn als je geen littekens kunt krijgen? Wie heeft niet altijd weer opnieuw fysieke littekens gekregen, en ook de littekens van ontgoocheling, schuld, schaamte, frustratie, nutteloosheid en verraad in dit leven? Mens te zijn betekent onvermijdelijk gekwetst te worden, ongeacht of de wonden zelf toegebracht werden dan wel door de zondigheid van anderen, zoals Jezus zei: “Het kan niet wezen, dat er geen ergernissen komen”.⁶

Maar in het Evangelie zien we dat de God die we aanbidden, binnengegaan is in het lijden van de mensheid. Het Kruis was een identificatie met ons, in onze schuld, schande, straf en doodsangst. De littekens van Jezus getuigen hiervan.

Een van de kwalificaties van Jezus als onze hemelse hogepriester, is zijn bekwaamheid om uit eerste hand onze beperkingen, bekoringen en beproevingen te kennen die in onze wereld overvloedig zijn door de zondeval. Jezus zit nu aan Gods rechterhand in de hemel en draagt de littekens van het kruis!

Paulus waarschuwde ons dat het Evangelie van de gelittekende God een aanstoot zou zijn voor zowel Griek als Jood. De Grieken geloofden dat “de ware God” zuiver geest, onoverschreedbaar (staat boven het lijden en is niet in staat om te lijden) en geheel transcendent (bovenzinnelijk), onkenbaar is. Voor de Joden kan God enkel de almachtige, onoverwinnelijke, ontzagwekkende God van kracht en macht zijn! Waar is de wijsheid in een gekruisigde God? Hoe kan een almachtige God littekens hebben? Wat voor filosofisch antwoord kan er gelegen zijn in een Goddelijke “Man van smarten, en verzocht in krankheid”?⁷

“Immers, de Joden vragen om een teken en de Grieken zoeken wijsheid, wij echter prediken Christus, de Gekruisigde, voor de Joden een struikelblok en voor de Grieken een dwaasheid” (1 Kor. 1:22-23).

Noch Jood, noch Griek kan in Jezus’ littekens onderscheiden wat Thomas kon. Zij zagen geen kracht, noch wijsheid in de gekruisigde, gelittekende God. Te zien wat Thomas en talloze miljoenen door de eeuwen heen hebben gezien, vereist een openbaring van God. Als u God kan zien in de gelittekende, gekruisigde Jezus, als u de kracht en wijsheid van God kunt zien in het Kruis, dan is dat het teken dat u gered bent.

“Maar voor hen die geroepen zijn, zowel Joden als Grieken, prediken wij Christus, de kracht van God en de wijsheid van God. Want het dwaze van God is wijzer dan de mensen en het zwakke van God is sterker dan de mensen” (1 Kor. 1:24).

Aan de vraag van zondige mensen naar antwoorden op het probleem van zonde, dood en lijden, geeft God geen filosofische of bevredigende thesis ... Hij presenteert als het antwoord “Jezus en Die gekruisigd”.⁸

De dikwijls gestelde strijdvraag van zondaars is: “Als God een machtig wezen is, hoe kon hij dan (vul in) toestaan? Waar was God in Dachau of Treblinka? Waar was Hij op 9/11? Wanneer zal deze God ons Zijn macht en liefde laten zien?” Het antwoord uit de hemel is niets meer of minder dan de “verachte ... onwaardigste onder de mensen ... verzocht in krankheid ... Man van smarten”: Jezus en Zijn littekens. Kan u de wijsheid en kracht hierin zien?

Welk antwoord op het lijden en het kwaad in de wereld zou de mens wél kunnen bevredigen? Als God al het kwaad hier en nu, direct, zou uitroeien door Zijn macht (Hij zou dat kunnen doen!) dan zou Hij iederéén vernietigen! Het kwaad is een plaag die gedijt in de harten van alle mensen, overal. Het door God gegeven antwoord en Zijn macht worden hierin geopenbaard dat voor de zondige mens Hij een mens moest worden en moest binnengaan in ons lijden en dat Hij voor God de verantwoordelijkheid zou nemen voor onze zonden. De littekens van Jezus geven hiervan getuigenis.

Edward Shillito “snapte het”. Hij was een Engels christen die de gruwel van de Eerste Wereldoorlog in de loopgraven doorstond, en die achteraf een gedicht schreef dat krachtig spreekt over de betekenis van Jezus’ gelittekende handen en zijde. Hij noemde het JESUS OF THE SCARS:

⁶ Lukas 17:1.

⁷ Jesaja 53:3.

⁸ Vgl. 1 Korinthiërs 2:2.

If we have never sought, we seek Thee now;
Thine eyes burn through the dark, our only stars;
We must have sight of thorn-pricks on Thy brow,
We must have Thee, O Jesus of the Scars.
The heavens frighten us; they are too calm;
In all the universe we have no place.
Our wounds are hurting us; where is the balm?
Lord Jesus, by Thy Scars, we claim Thy grace.
If, when the doors are shut, Thou drawest near,
Only reveal those hands, that side of Thine;
We know to-day what wounds are, have no fear,
Show us Thy Scars, we know the countersign.
The other gods were strong; but Thou wast weak;
They rode, but Thou didst stumble to a throne;
But to our wounds only God's wounds can speak,
And not a god has wounds, but Thou alone.

Spoedig, op een dag, zullen de Joden die een teken zoeken, eigenlijk een “Thomaservaring” krijgen. Zij geloven nu niet in Jezus; Hij was voor hen niet machtig genoeg, Hij werd gekruisigd, Hij bracht geen vrede in de wereld en dus kunnen zij in Hem God niet zien! Maar ons wordt gezegd door de profeet Zacharia:

“... zij zullen Mij aanschouwen, Die zij doorstoken hebben, en zij zullen over Hem rouwklagen, als met de rouwklacht over een enige zoon; en zij zullen over Hem bitter kermen, gelijk men bitter kermt over een eerstgeborene” (Zacharia 12:10).

Zoals bij Thomas, zal het zien van de littekens van Jezus hen ertoe brengen te geloven en Hem te erkennen als “Heer en God”. Ons wordt gezegd dat er op die dag “een Fontein geopend zal zijn voor het huis van David en Jeruzalem tegen de zonde en tegen de onreinheid” (Zacharia 13:1). Dus, het beeld in Johannes van de behandeling van Jezus' littekens, is een beeld van de voltooiing van de geschiedenis: de finale redding van Israël en het einde van de wereld. Wat een God! Wat een Redder! Mijn Heer en mijn God!

verhoevenmarc@skynet.be - www.verhoevenmarc.be - www.verhoevenmarc.be/NieuwsteArtikelen.htm